

5. Muut saamiset

Rahamarkkinoiden vakauttamislainojen määrä ei muuttunut vuoden 1995 aikana. Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankin haltuunottoon ja riskikeskittymien siirtoon sitoutui 1991—92 Suomen Pankin rahoitusta yhteensä 15 582 milj. markkaa. Tästä määrästä on saatu palautuksina takaisin 5 750 milj. markkaa, kirjattu tulosvai- kutteisesti 3 900 milj. markkaa ja 1 400 milj. markkaa on edelleen aktivoituna taseessa. Lisäksi taseessa on omaisuudenhoito-yhtiöille myön- nettyjä rahamarkkinoiden vakauttamislainoja 4 532 milj. markkaa.

Siirtosaamiset sisältävät pääasiassa korkosaa- misia. Vuoden 1994 siirtosaamisiin sisältyy ulko- maisten arvopapereiden nimellisarvon ja hankin- tahinnan tai sitä alemman markkinahinnan erotus silloin, kun nimellisarvo on näitä alempi. Täl- laista erää ei muuttuneen arvostuskäytännön vuoksi ole vuoden 1995 siirtosaamisissa. Muihin saamisiin sisältyy myös 109 milj. markkaa henki- lökunnan asuntolainoja. Asuntolainojen korko on vanhoissa lainoissa peruskoron suuruinen ja 16.2.1993 jälkeen myönnettyissä lainoissa perus- korko lisättyä 2 prosenttiyksiköllä.

6. Arvonjärjestelytili

Arvonjärjestelytili koostuu taseeseen kirjatusta valuuttakurssieroista, 865 milj. markkaa, ja arvostuserosta, —222 milj. markkaa. Arvostusero johtuu Euroopan valuuttakurssijärjestelmää (EMS) koskevan kullenvaihtosopimuksen ehdoista.

7. Aktivoidut menot ja menetykset rahamarkki- noiden vakauden turvaamisesta

Suomen Pankille aiheutuneet menetykset Skopin osakkeiden ja pääomatodistusten myynnistä Valtion vakuusrahastolle vuonna 1992 aktivoitiin taseeseen. Vuonna 1995 tästä erästä ei tehty poistoja. Vielä poistamaton osuus on 1 400 milj. markkaa.

8. Liikkeessä oleva raha

Liikkeessä oleva raha on yleisön ja rahalaitosten hallussa oleva seteli- ja metalliraha.

9. Sijoitustodistukset

Suomen Pankin liikkeeseen laskemat sijoitusto- distukset on arvostettu nimellisarvoon. Nimellis-

arvon ja emissiohinnan erotus on kirjattu siirto- saamisiin ja jaksotetaan korkomenoihin juoksu- ajan kuluessa.

10. Velat rahoituslaitoksille

Päivätalletukset vuonna 1994 olivat keskuspank- kirahoitukseen oikeutettujen rahalaitosten sek- kitilien saldoja. Suomen Pankki muutti vähim- mäisvarantojärjestelmää siten, että 2. päivästä lokakuuta 1995 alkaen ne varantovelvolliset, joilla on maksuvalmiusluotto-oikeus ja sekkitili Suomen Pankissa, täyttävät vähimmäisvaranto- velvoitteensa sekkitilin päivän lopun saldojen kuukausikeskiarvojen pohjalta. Suomen Pankki voi maksaa vähimmäisvarantovelvoitteen ylittä-ville talletuksille korkoa. Tämä korko oli vuoden 1995 joulukuun viimeisenä päivänä 2.25 %.

11. Velat julkiselle sektorille

Tase-erään sisältyvät Valtion vakuusrahaston talletustili ja sekkitili Suomen Pankissa.

12. Velat yrityksille

Investointi- ja alushankintatalletukset ovat in- vestointi- ja alushankintavarauksen tehneiden yritysten lakisääteisiä talletuksia Suomen Pan- kissa. Talletukset ovat korollisia, ja korko mää- räytyy investointivarauslain mukaan.

13. Muut velat

Siirtovelat ovat pääasiassa korkojen jaksotuk- sesta aiheutuneita eriä.

Muut velat sisältävät mm. 9 milj. markkaa liikkeessä olevan vanhan rahayksikön määräisiä seteleitä.

14. Varaukset

Suomen Pankin eläkevastuun kokonaismäärä on 1772 milj. markkaa, ja tästä on varauksilla ka- tettu 80.8 %.

Muissa varauksissa oli vuonna 1994 Suomen Pankista annetun lain 30. §:n mukainen varaus, joka purettiin vuoden 1995 tilinpäätöksestä.

15. Oma pääoma

Pankin kantarahasto ja vararahasto säilytettiin muuttumattomina.

PANKKIVALTUUSTON KÄSITTELEMIÄ ASIOITA

SUOMEN PANKKI

Tilintarkastus

Vuoden 1994 valtiopäivillä valitut tilintarkasta- jat, verojohtaja Kauko Heikkinen, valtiotieteen kandidaatti Arja Alho, valtiotieteen maisteri Timo Korva, toimitusjohtaja Matti Lahtinen ja rakennusmestari Jarmo Laivoranta suorittivat 27.—30. maaliskuuta Suomen Pankin tilinpää- töksen ja kirjanpidon sekä hallinnon tarkastuk- sen tilivuodelta 1994.

Tilintarkastajien lausunnon mukaisesti pank- kivaltuusto myönsi kokouksessaan 30. maaliskuu- ta johtokunnalle vastuuvapauden pankin hoidosta vuodelta 1994.

Lainausliikkeen ja valuuttakaupan tarkastus

Pankkivaltuusto on kertomusvuoden aikana toi- mittanut johtosääntönsä 5 §:n määräämän pan- kin lainausliikkeen ja valuuttakaupan sekä pan- kin varojen muiden sijoitusten tarkastuksen seu- raavina päivinä: 16. helmikuuta, 31. toukokuuta, 23. elokuuta, 19. lokakuuta ja 14. joulukuuta.

Inventoinnit ja haarakonttorien tarkastukset

Johtosääntönsä 6 §:n mukaisesti pankkivaltuute- tut ovat inventoineet pääkonttorin kassat ja kas- saholvit, laina- ja vakuusasiakirjat sekä pantit ja talletukset. Inventoinneissa ei havaittu aihetta muistutuksiin.

Pankkivaltuutetut ovat valvoneet, että haara- konttorien valvojat ovat inventoineet haara- konttorien käsikassat ja holvit kerran kuukau- dessa sekä vekselit, velkakirjat ja pantit vähin- tään kolmesti vuodessa.

Kaikissa haarakonttoreissa on toimitettu Suomen Pankin johtosääntönsä 2 §:ssä säädetty tarkastus.

Kertomus E. J. Längmanin rahastojen toiminnasta

Kokouksessaan 30. kesäkuuta pankkivaltuusto merkitsi tiedoksi Suomen Kulttuurirahaston se- lostuksen E. J. Längmanin rahastojen toiminnas- ta 1.10.1993—30.9.1994.

Peruskorko

Lokakuun 5. päivän kokouksessaan pankkival- tuusto päätti Suomen Pankin peruskoron alenta- misesta 0.25 prosenttiyksiköllä 5.25 prosentista 5.0 prosenttiin 1.11.1995. Johtokunnan esitys asiasta 5. lokakuuta kuului seuraavasti:

”Jäljempänä olevan perusteella johtokunta kunnioittavasti esittää, että pankkivaltuusto Suomen Pankista annetun lain 17 §:n 1 momen- tin 1 kohdan nojalla päättäisi, että

Suomen Pankin peruskorko alenne- taan 5.25 prosentista 5 prosenttiin 1.11.1995 alkaen.

Perustelut

Suomen Pankin arvion mukaan pidemmän aika- välin inflaatiopaineet ovat selvästi vähentyneet. Sekä ulkomaankauppahinnoista tulevat inflaa- tiopaineet että kotimaiseen kustannuskehityk- seen liittyvä epävarmuus ovat pienentyneet. Näkymät inflaation säilymisestä maltillisena lähivuosina mahdollistavat peruskoron alenta- misen.

Varovaisuus peruskoron alentamisessa on kuitenkin tarpeen, koska kuluvan vuoden palk- kujen noususta ja EU-jäsenyyden vaikutuksen poistumisesta johtuen inflaation ennakoidaan kiihtyvän ensi vuoden aikana jonkin verran.

Peruskorko on pysynyt ennallaan vuoden 1994 tammikuusta alkaen huolimatta markkinakorkojen noususta. Koska peruskorko on edelleen selvästi huutokauppa- ja markkinakorkoja alempana, peruskorkoa ei tule tässä vaiheessa laskea neljännesprosenttia enempää.”

Marraskuun 29. päivän kokouksessaan pankkivaltuusto päätti Suomen Pankin peruskoron alentamisesta 0.25 prosenttiyksiköllä 5.0 prosentista 4.75 prosenttiin 15.12.1995. Johtokunnan esitys asiasta 27. marraskuuta kuului seuraavasti:

”Jäljempänä olevan perusteella Suomen Pankin johtokunta kunnioittavasti esittää, että pankkivaltuusto Suomen Pankista annetun lain 17 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla päättäisi, että

Suomen Pankin peruskorko alennetaan 5 prosentista 4.75 prosenttiin 15.12.1995 alkaen.

Perustelut

Pidemmän aikavälin inflaatiopaineet ovat syksyn aikana vähentyneet. Tämä on sallinut markkinakorkojen ja ns. huutokaupparon alenemisen. Näkymät inflaation säilymisestä maltillisena lähivuosina mahdollistavat nyt myös peruskoron alentamisen.”

Bilateraalinen valuuttatukisopimus Norges Bankin kanssa

Pankkivaltuusto päätti 29. marraskuuta kokouksessaan, että Norges Bankin ja mm. Suomen Pankin 31.12.1995 asti voimassa oleva bilateraalinen valuuttatukisopimus (swapsopimus) voidaan uudistaa entisin ehdoin vuoden ajaksi 1.1.1996 alkaen.

Tilapäisluotto Sambialle

Pankkivaltuusto hyväksyi omalta osaltaan kokouksessaan 29. marraskuuta Suomen Pankista annetun lain 17 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla Suomen Pankin osallistumisen 50 milj. SDR:n (erityisnosto-oikeuksien) määrällä usean maan luottojärjestelyyn, jossa Sambian keskuspankille myönnetään yhteensä noin 830 milj. SDR:n suuruisen väliaikaisluotto.

Rahoitusmarkkinoiden vakauden turvaaminen / Sponda-konsernin toiminta

Pankkivaltuusto käsitteli kertomusvuoden aikana Sponda Oy:n ja mm. sen tytäryhtiön Solidium Oy:n sekä Oy Tampella Ab:n toimintaa johtokunnan suullisten ja kirjallisten raporttien perusteella kokouksissaan 16. helmikuuta, 20. kesäkuuta ja 2. marraskuuta.

Ylimääräisille talletuksille maksettava korko

Syyskuun 14. päivän kokouksessaan pankkivaltuusto teki päätöksen siitä korosta, jonka Suomen Pankki maksaa vähimmäisvarantojärjestelmän muuttamisen jälkeen ns. ylimääräisille talletuksille, jos pankin sekkitilin päivittäisten saldojen kuukausikeskiarvo ylittää pankin vähimmäisvarantovelvoitteen. Johtokunnan esitys asiasta 7. syyskuuta kuului seuraavasti:

”Suomen Pankin johtokunta on päättänyt muuttaa vähimmäisvarantojärjestelmää siten, että pankit täyttävät lokakuusta 1995 alkaen vähimmäisvarantovelvoitteensa kuukausikeskiarvon pohjalta. Tämä tarkoittaa sitä, että pankki tallettaa vähimmäisvarannot erillisten vähimmäisvarantotilien sijasta sekkitililleen Suomen Pankissa ja että pankin sekkitilin päivittäisten saldojen kuukausikeskiarvon on oltava vähintään pankin vähimmäisvarantovelvoitteen suuruisen.

Vähimmäisvarantovelvoitteen keskiarvoistaminen muuttaa Suomen Pankin maksuvalmiusjärjestelmää, koska pankkien päivätalletuksia Suomen Pankissa ei enää aikaisemmassa merkityksessä ole eikä siten myöskään päivätalletuskorko ole enää käytössä. Pankkien sekkitililäluokset Suomen Pankissa ovat lokakuun alusta alkaen vähimmäisvarantotalletuksia, joille ei vähimmäisvarantovelvoitetta koskevan lain perusteella voi maksaa korkoa.

Päivätalletusten sijaan uudessa järjestelmässä syntyy ylimääräisiä talletuksia, jos pankin sekkitilin päivittäisten saldojen kuukausikeskiarvo ylittää pankin vähimmäisvarantovelvoitteen.

Edellä sanottuun viitaten ja kun eduskunnan pankkivaltuuston asiana on määrätä Suomen Pankin peruskorko sekä muut Suomen Pankin soveltamat korot tai niiden rajat, johtokunta kunnioittaen esittää, että

pankkivaltuusto Suomen Pankista annetun lain 17 §:n 1 momentin 1 kohdan

nojalla valtuuttaisi johtokunnan määräämään pankkien ylimääräisten talletusten korosta siten, että se voi olla enintään huutokaupparon suuruisen. Ensi vaiheessa ylimääräisten talletusten korko olisi sama kuin nykyinen päivätalletuskorko.”

Ulkomainen asiamiespankki

Helmikuun 16. päivän kokouksessaan pankkivaltuusto päätti, että Central Bank of Ireland otetaan Suomen Pankin ulkomaiseksi asiamiespankiksi.

Ehdotus rahalain muuttamisesta

Syyskuun 29. päivän kokouksessaan pankkivaltuusto teki johtokunnan esityksestä valtioneuvostolle ehdotuksen siitä, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin rahalain (358/93) 3 §:n kumoamista ja 4 §:n muuttamista tarkoittavan lakiesityksen antamiseksi eduskunnalle.

Pankkivaltuusto liitti ehdotuksensa oheen luonnoksen asiaa koskevaksi hallituksen esitykseksi perusteluineen. Esitysluonnoksen pääasiallinen sisältö kuului seuraavasti:

”Esityksessä ehdotetaan rahalakia muutettavaksi, jotta Suomella on lainsäädännölliset valmiudet liittyä aikanaan Euroopan valuuttajärjestelmään (EMS) kuuluvaan valuuttakurssijärjestelmään tai muuhun valuuttakurssijärjestelmään sitten, kun edellytykset markan kurssin kiinnittämiseksi katsotaan olevan olemassa. Lakiesityksellä ei ole vaikutusta tällä hetkellä noudatettavaan kelluvan kurssin järjestelmään, vaan sitä voidaan lainmuutoksesta huolimatta jatkaa toistaiseksi. Lakiesityksen mukaan markan ulkoista arvoa koskevat päätökset tekee valtioneuvosto Suomen Pankin esityksestä. Säännös vastaa nykyistä valtioneuvoston ja Suomen Pankin välistä toimivallan jakoa, jonka mukaan ylin päätösvalta markan ulkoisen arvon määräämisessä on valtioneuvostolla. Valtioneuvostolle tehtävien esityksen tekevät eduskunnan pankkivaltuutetut Suomen Pankin johtokunnan ehdotuksen perusteella. Samalla ehdotetaan luovuttavaksi valuuttakurssijärjestelmän määräämisestä laissa. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun eduskunta on sen hyväksynyt.”

Suomen Pankin varojen sijoittaminen osakkeisiin

Pankkivaltuusto päätti kokouksessaan 16. helmikuuta Suomen Pankista annetun lain 12 §:n 2 momentin ja 17 §:n 1 momentin 5 kohdan nojalla antaa johtokunnalle valtuudet ostaa Toimiraha Oy:n koko osakekanta Suomen Pankin tytäryhtiöltä Setec Oy:ltä.

Osana järjestelyä, jolla Suomen Pankki myöhemmin samana vuonna myi Toimiraha Oy:n koko osakekannan Merita Oy:n, Postipankki Oy:n ja Osuuspankkien Keskuspankki Oy:n perustamalle Rahakortit Automatia Oy:lle, pankkivaltuusto 2. marraskuuta pitämässään kokouksessa antoi Suomen Pankista annetun lain 12 §:n 2 momentin ja 17 §:n 1 momentin 5 kohdan nojalla johtokunnalle valtuudet konvertoida Toimiraha Oy:lle myönnettyt 30 milj. markan pääomallinat yhtiön omaksi pääomaksi.

Kiinteistöjen myyntejä

Helmikuun 16. päivän kokouksessaan pankkivaltuusto oikeutti johtokunnan myymään Suomen Pankin Vaasan konttorin kiinteistön Harry Schaumans Stiftelse -nimiselle säätiölle perustetun yhtiön lukuun. Johtokunnan esitys asiasta 9. helmikuuta kuului seuraavasti:

”Eduskunnan pankkivaltuusto oikeutti 25.10.1991 tekemällään päätöksellä, sovittuaan asiasta valtioneuvoston kanssa, Suomen Pankin johtokunnan lakkauttamaan pankin Joensuun, Jyväskylän, Kotkan, Lahden, Mikkelin, Porin, Rovaniemen ja Vaasan haarakonttorit.

Lakkautetuista haarakonttoreista myydään Vaasan konttorikiinteistö, joka on valmistunut vuonna 1952. Rakennuksen pinta-ala on 9 989 m². Kiinteistö myydään Harry Schaumans Stiftelse -nimiselle säätiölle perustetun, mutta rekisteröimättömän yhtiön lukuun. Kauppahinta on 20 milj. markkaa.

Edellä olevaan ja Suomen Pankista annetun lain 17 §:n 1 momentin 5 kohtaan viitaten johtokunta kunnioittaen esittää, että

eduskunnan pankkivaltuusto osaltaan hyväksyisi jäljempänä mainitun kiinteistökaupan ja oikeuttaisi johtokunnan myymään Vaasan kaupungin 2. kaupunginosan korttelissa 2 004 olevan tontin nro 36 rakennuksineen Harry Schaumans Stiftelse -nimiselle säätiölle perustetun, mutta rekisteröimättömän yhtiön lukuun

20 000 000 markan kauppahinnasta ja muutoin johtokunnan sopiviksi katsomilla ehdoilla.”

Kesäkuun 12. päivätyssä kirjelmässään nro 9 eduskunnan pankkivaltuustolle johtokunta esitti seuraavaa:

”Suomen Pankin Jyväskylän konttori-kiinteistön jakaminen ja tontin osan myynti

Eduskunnan pankkivaltuusto oikeutti 25.10.1991 tekemällään päätöksellä, sovittuaan asiasta valtioneuvoston kanssa, Suomen Pankin johtokunnan lakkauttamaan pankin Joensuun, Jyväskylän, Kotkan, Lahden, Mikkelin, Porin, Rovaniemen ja Vaasan haarakonttorit.

Jyväskylän haarakonttorin tontilla sijaitsee 7-kerroksinen liike- ja toimistorakennus (5 185 brm²) ja 5-kerroksinen asuinrakennus (2 515 brm²). Rakennukset ovat valmistuneet vuonna 1950. Näistä liike- ja toimistorakennus on ollut noin vuoden melkein kokonaan tyhjiillään. Ei ole nähtävissä, että tyhjä toimistotilat saataisiin vuokrattua tai kiinteistö kokonaisuudessaan myytyä. Sen vuoksi liike- ja toimistorakennus muutetaan asuinrakennukseksi, jonka huoneistot myydään. Hanke mm. edellyttää, että tontti jaetaan kahteen osaan siten, että kummallekin rakennukselle tulee oma tontti.

Hankkeen toteuttamiseksi on käyty neuvotte-luja Jyväskylän kaupungin ja eri rakennusliikkeiden kanssa. Näistä Lemminkäinen-konserniin kuuluva Rakennus-Otava Oy on tehnyt korkeimman, 8 milj. markan määräisen tarjouksen. Huoneistojen ostajista saadaan varmuus vasta markkinointivaiheen jälkeen.

Hanke toteutetaan joko siten, että tontti-rekisteriin merkitty tontin osa myydään rakennusyhtiön perustamalle yhtiölle, tai Suomen Pankki ensi vaiheessa perustaa asunto-osakeyhtiön, jonka osakekanta myydään rakennusyhtiölle edelleen myytäväksi.

Tässä vaiheessa johtokunta pyytää myös valtuudet saada myydä Suomen Pankin omistukseen jäävän, jo rakennetun, asuinrakennuksen tontteineen. Jälkimmäisen kiinteistön myynnistä pyritään järjestämään tarjouskilpailu. On kuitenkin mahdollista, ettei kilpailun järjestämiselle löydy edellytyksiä kiinnostuksen puutteen takia.

Edellä olevaan ja Suomen Pankista annettuna lain 12 §:ään ja 17 §:n 1 momentin 5 kohtaan viitaten johtokunta kunnioittaen esittää, että eduskunnan pankkivaltuusto osaltaan hyväksyi-

si tontin jaon ja tontin osan myymisen sekä oikeuttaisi johtokunnan myymään

Jyväskylän kaupungin 1. kaupungin-osan korttelissa nro 17 tontilla nro 3 sijaitsevan liike- ja toimistorakennuksen 8 milj. markan kauppahinnasta perustettavalle yhtiölle tai perustamaan sanotun osakeyhtiön, missä tapauksessa tontin osa voidaan luovuttaa yhtiölle apporttina, merkitsemään yhtiön osakekannan ja myymään myöhemmin yhtiön koko osakekannan Rakennus-Otava Oy:lle 8 milj. markan kauppahinnasta sekä perustamaan nykyisestä asuinrakennuksesta tontteineen asunto-osakeyhtiön, merkitsemään yhtiön osakekannan ja myymään myöhemmin yhtiön koko osakekannan johtokunnan määräämin ehdoin.”

Kesäkuun 20. päivänä pitämässään kokouksessa eduskunnan pankkivaltuusto hyväksyi johtokunnan esityksen.

Suomen Pankin eläkesäännön ja perhe-eläkesäännön muutoksia

Pankkivaltuustolle 20. huhtikuuta lähettämässään kirjelmässä johtokunta totesi seuraavaa:

”Suomen Pankin eläke- ja perhe-eläkesäännösten viivästyseuraamus

Valtion eläkelain 14 §:n muuttamisesta on annettu laki (315/95) ja valtion perhe-eläkelain 9 §:n muuttamisesta laki (325/95), jotka tulevat voimaan 1.5.1995 (hallituksen esitys 292/94).

Molemmat samansisältöiset muutokset perustuvat lakiin korkolain muuttamisesta (284/95) siten, että kiinteästä 16 prosentin viivästykorosta on siirrytty markkinakorkojen mukaan vaihtuvaan viivästyskorkoon.

Eläkkeen viivästyessä suoritetaan sille viivästyskorkoa, joka ylittää seitsemällä prosenttiyksiköllä kulloinkin voimassa olevan Suomen Pankin vahvistaman viitekoron.

Korkeimman hallinto-oikeuden sijaan on vuoden 1995 alusta lukien tullut vakuutusosikeus eläkeasioiden ylimmäksi muutoksenhakuasteeksi.

Koska Suomen Pankin eläkejärjestelmä Suomen Pankista annetun lain 24 §:n mukaisesti

noudattaa soveltuvin osin kulloinkin voimassa olevaa valtion eläkejärjestelmää, johtokunta pitää asianmukaisena, että jäljempänä selostetut muutokset tehdään myös eduskunnan pankkivaltuuston 13.12.1966 vahvistamaan Suomen Pankin eläkesääntöön ja 3.6.1969 vahvistamaan perhe-eläkesääntöön.

Suomen Pankin eläkesäännön muutos

Edellä esitettyyn viitaten ja Suomen Pankista annetun lain 17 §:n 1 momentin 22 kohdan nojalla johtokunta kunnioittavasti esittää, että pankkivaltuusto muuttaisi eläkesäännön 16b §:n 1 ja 2 momentin sellaisina kuin ne on viimeksi muutettu 19.11.1985.

Eläkesäännön 16b §:n 1 ja 2 momentti (nykyiset)

Tämän eläkesäännön mukaisen eläkkeen viivästyessä maksetaan se viivästysajalta korotettuna. Eläkkeen korotus on vuotta kohden laskettuna 16 %. Velvollisuus maksaa eläke korotettuna ei kuitenkaan koske sitä osaa eläkkeestä, joka suoritetaan lakisääteistä vakuutusta harjoittavalle vakuutus- tai eläkelaitokselle taikka sosiaalivakuustustoimikunnalle tai työttömyyskassalle.

Eläkkeen korotus lasketaan viivästysajan jokaiselta päivältä, ei kuitenkaan ajalta ennen kuin kolme kuukautta on kulunut sen kalenterikuukauden päättymisestä, jona edunsaaja on esittänyt Suomen Pankille vaatimuksensa sekä eläkkeen perustetta ja määrää koskevan sellaisen selvityksen kuin häneltä kohtuudella voidaan vaatia ottaen huomioon myös Suomen Pankin mahdollisuudet hankkia selvitys. Saman päätöksen perusteella myöhemmin suoritettavalle eläke-erälle korotus kuitenkin lasketaan eräpäivästä. Milloin Suomen Pankin antamaan päätökseen on haettu muutosta, voi korkein hallinto-oikeus määrätä, että korotus lasketaan myöhemmästä ajankohdasta, jos Suomen Pankki osoittaa muutoksenhaun aikana tapahtuneen oleellisen muutoksen edunsaajan olosuhteissa.

Eläkesäännön 16b §:n 1 ja 2 momentti (muutos)

Tämän eläkesäännön mukaisen eläkkeen viivästyessä maksetaan se viivästysajalta korotettuna. Eläkkeen korotus vuotta kohden laskettuna on

korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitettua korkokannan mukainen. Velvollisuus maksaa eläke korotettuna ei kuitenkaan koske sitä osaa eläkkeestä, joka suoritetaan lakisääteistä vakuutusta harjoittavalle vakuutus- tai eläkelaitokselle taikka sosiaalivakuustustoimikunnalle tai työttömyyskassalle.

Eläkkeen korotus lasketaan viivästysajan jokaiselta päivältä, ei kuitenkaan ajalta ennen kuin kolme kuukautta on kulunut sen kalenterikuukauden päättymisestä, jona edunsaaja on esittänyt Suomen Pankille vaatimuksensa sekä eläkkeen perustetta ja määrää koskevan sellaisen selvityksen kuin häneltä kohtuudella voidaan vaatia ottaen huomioon myös Suomen Pankin mahdollisuudet hankkia selvitys. Saman päätöksen perusteella myöhemmin suoritettavalle eläke-erälle korotus kuitenkin lasketaan eräpäivästä. Milloin Suomen Pankin antamaan päätökseen on haettu muutosta, voi *vakuutusosikeus* määrätä, että korotus lasketaan myöhemmästä ajankohdasta, jos Suomen Pankki osoittaa muutoksenhaun aikana tapahtuneen oleellisen muutoksen edunsaajan olosuhteissa.

Suomen Pankin perhe-eläkesäännön muutos

Edelleen johtokunta esittää, että pankkivaltuusto muuttaisi perhe-eläkesäännön 8a §:n 1 ja 2 momentin sellaisina kuin ne on muutettu 19.11.1985.

Perhe-eläkesäännön 8a §:n 1 ja 2 momentti (nykyiset)

Tämän perhe-eläkesäännön mukaisen perhe-eläkkeen viivästyessä maksetaan se viivästysajalta korotettuna. Perhe-eläkkeen korotus on vuotta kohden laskettuna 16 %. Velvollisuus maksaa perhe-eläke korotettuna ei kuitenkaan koske sitä osaa eläkkeestä, joka suoritetaan lakisääteistä vakuutusta harjoittavalle vakuutus- tai eläkelaitokselle.

Perhe-eläkkeen korotus lasketaan viivästysajan jokaiselta päivältä, ei kuitenkaan ajalta ennen kuin kolme kuukautta on kulunut sen kalenterikuukauden päättymisestä, jona edunsaajat ovat esittäneet Suomen Pankille vaatimuksensa sekä perhe-eläkkeen perustetta ja määrää koskevan sellaisen selvityksen kuin heiltä kohtuudella voidaan vaatia ottaen huomioon myös Suomen Pankin mahdollisuudet hankkia selvitys. Saman päätöksen perusteella myöhemmin suoritettavalle perhe-eläke-erälle korotus

kuitenkin lasketaan eräpäivästä. Milloin Suomen Pankin antamaan päätökseen on haettu muutosta, voi korkein hallinto-oikeus määrätä, että korotus lasketaan myöhemmästä ajankohdasta, jos Suomen Pankki osoittaa muutoksenhaun aikana tapahtuneen oleellisen muutoksen edunsaajan olosuhteissa.

Perhe-eläkesäännön 8a §:n 1 ja 2 momentti (muutos)

Tämän perhe-eläkesäännön mukaisen perhe-eläkkeen viivästyessä maksetaan se viivästysajalta korotettuna. Perhe-eläkkeen korotus vuotta kohden laskettuna on *korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukainen*. Velvollisuus maksaa perhe-eläke korotettuna ei kuitenkaan koske sitä osaa eläkkeestä, joka suoritetaan lakisääteistä vakuutusta harjoittavalle vakuutustai eläkelaitokselle.

Perhe-eläkkeen korotus lasketaan viivästysajan jokaiselta päivältä, ei kuitenkaan ajalta ennen kuin kolme kuukautta on kulunut sen kalenterikuukauden päättymisestä, jona edunsaajat ovat esittäneet Suomen Pankille vaatimuksensa sekä perhe-eläkkeen perustetta ja määrää koskevan sellaisen selvityksen kuin heiltä kohtuudella voidaan vaatia ottaen huomioon myös Suomen Pankin mahdollisuudet hankkia selvitys. Saman päätöksen perusteella myöhemmin suoritettavalle perhe-eläke-erälle korotus kuitenkin lasketaan eräpäivästä. Milloin Suomen Pankin antamaan päätökseen on haettu muutosta, voi *vakuutus-oikeus* määrätä, että korotus lasketaan myöhemmästä ajankohdasta, jos Suomen Pankki osoittaa muutoksenhaun aikana tapahtuneen oleellisen muutoksen edunsaajan olosuhteissa.

Voimaantulo

Samalla johtokunta esittää, että edellä mainitut eläkesäännön ja perhe-eläkesäännön muutokset tulevat voimaan 1.6.1995.

Säännöksiä ei sovelleta asiaan, joka ennen sääntömuutosten voimaantuloa on tullut vireille Suomen Pankissa. Säännöksiä sovelletaan kuitenkin sellaiseen eläke-erään, jonka eräpäivä on 1.6.1995 tai sen jälkeen.”

Pankkivaltuusto päätti hyväksyä kokouksessaan 31. toukokuuta johtokunnan esittämät muutokset Suomen Pankin eläke- ja perhe-eläkesääntöön.

Eläkevarauksen korko 1996

Eduskunnan pankkivaltuustolle 30. marraskuuta lähettämässään kirjelmässä johtokunta totesi seuraavaa:

”Suomen Pankin eläkesääntöjen mukainen henkilöstön eläkevastuu on vakuutusmatemaattisesti laskettu viiden prosentin korkokantaan perustuen. Vastuun katteeksi tehty eläkevaraus kattaa vastaiset eläkkeet, mikäli varaus on vastuun suuruinen ja varaukselle saadaan viiden prosentin reaalikorko.

Pankkivaltuusto on eläkevarauksen kattamista koskevassa säännöstössä (1992) hyväksynyt, että varauksista kartutetaan tavoitteena kattaa 80 % eläkevastuusta ja että varaukselle suoritetaan vähintään peruskoron suuruinen korko. Vuonna 1993 varaukselle on suoritettu peruskorko ja vuosina 1994 ja 1995 peruskorko lisätty kahdella prosenttiyksiköllä.

Eläkevaraukseen lisätään myös henkilöstöltä peritty lakisääteinen työntekijäin eläkemaksu.

Suomen Pankin asettaman inflaatiotavoitteen, arvioidun inflaatiokerhityksen ja nykyisen peruskorkotason huomioon ottaen johtokunta pitää asianmukaisena, että po. eläkevaraukselle suoritettaisiin vuonna 1996 noin 5–6 %:n suuruinen korko.

Edellä sanotun johdosta ja viitaten Suomen Pankista annetun lain 17 §:n 1 momentin 1 kohtaan ja pankkivaltuuston 17.12.1992 hyväksymään Suomen Pankin henkilöstön eläkevastuun kattamista koskevaan säännöstyön johtokunta kunnioittaen esittää, että

eläkevaraukselle suoritetaan 1996 korko, jonka määrä on Suomen Pankin peruskorko lisättyä yhdellä prosenttiyksiköllä.”

Pankkivaltuusto päätti hyväksyä kokouksessaan 14. joulukuuta johtokunnan esityksen.

Tasa-arvoselvitys

Pankkivaltuusto merkitsi tiedoksi kokouksessaan 20. kesäkuuta johtokunnan selvityksen tasa-arvolain toteutumisesta Suomen Pankissa.

Suomen Pankin palkkaratkaisu

Maaliskuun 30. päivän kokouksessaan pankkivaltuusto omasta puolestaan ja Suomen Pankista annetun lain 17 §:n 1 momentin 20 kohdan nojal-

la päätti hyväksyä Suomen Pankin ja Suomen Pankin Henkilöstöyhdistys ry:n välisen palkkaratkaisua koskevan PES-sopimuksen, joka noudatti valtiovaraministeriön ja valtion virkamiehiä edustavan keskusjärjestön välillä helmikuussa sovitun virkaehtosopimuksen mukaisten palkkorotusten kustannusvaikutusta.

Lisäksi pankkivaltuusto päätti, että myös johtokunnan palkkausta tarkistetaan vastaavalla tavalla.

Edelleen pankkivaltuusto päätti 19. lokakuuta kokouksessaan omasta puolestaan hyväksyä Suomen Pankin ja Suomen Pankin Henkilöstöyhdistys ry:n tekemän palkkausta koskevan PES-sopimuksen. Sopimuskausi on 1.11.1995—31.1.1998. Suomen Pankissa neuvotellun sopimuksen mukaisesti 1.11.1995 yleiskorotus on 180 mk tai 1.8 % kuukaudessa. 1.10.1996 korotus on 110 mk tai 1.3 % kuukaudessa. Tämän lisäksi käytetään ns. naispalkka- ja matalapalkkaratkaisuun sekä rakenteellisiin korotuksiin 0.4 %. Asiantuntijoiden ja esimiesten palkkaluokkiin tuleva korotus on 1 % 1.10.1996 sekä 0.7 % suoritusarvioihin perustuviin palkkorotuksiin.

Lisäksi pankkivaltuusto päätti, että myös johtokunnan palkkausta tarkistetaan vastaavalla tavalla.

Johtokunta

Kertomusvuoden päättyessä johtokunnan jäsenillä oli mm. seuraavat luottamustoimet:

Johtokunnan puheenjohtaja *Sirkka Hämäinen*
— Kansainvälinen valuuttarahasto, hallintoneuvoston jäsen

Johtokunnan jäsen *Harri Holkeri*
— Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen, hallintoneuvoston jäsen
— Finnair Oy, hallintoneuvoston puheenjohtaja

— Helsingin Puhelinyhdistys, hallituksen puheenjohtaja
— Henkivakuutusyhtiö Salama, hallintoneuvoston jäsen
— Sponda Oy, hallituksen puheenjohtaja

Johtokunnan jäsen *Esko Ollila*
— Baltic Investment Fund, Advisory Board, jäsen

— Suomen itsenäisyyden juhlarahasto, hallituksen jäsen
— Valtiontakuukeskus, hallintoneuvoston jäsen

Johtokunnan jäsen *Kalevi Sorsa*
— Finnair Oy, hallituksen puheenjohtaja

Johtokunnan jäsen *Matti Vanhala*
— Kansainvälinen valuuttarahasto, hallintoneuvoston varajäsen

Haarakonttoreiden valvojat

Pankkivaltuuston 14. joulukuuta tekemän päätöksen perusteella Suomen Pankin haarakonttoreiden valvojina ja heidän varahenkilöinä vuonna 1996 toimivat seuraavat henkilöt:

Kuopion konttori:

valvojat agronomi Pauli Uolevi Ilva ja maa-oikeustuomari, varatuomari Juha Antero Voutilainen sekä varamies poliisimestari, oikeustieteen kandidaatti Martti Tapani Kunnasvuori;

Oulun konttori:

valvojat lääninpoliisineuvos, varatuomari Erkki Eino Haikola ja käräjäoikeuden pormestari, oikeustieteen lisensiaatti Lauri Jorma Tirinen sekä varamiehet kenraaliluutnantti Lasse Erik Wächter ja toimitusjohtaja Jouko Antero Simonen;

Tampereen konttori:

valvojat valtiotieteen kandidaatti Veikko Armas Seppänen ja insinööri Pertti Päiviö Sormunen sekä varamiehet hallintojohtaja, yhteiskuntatieteiden kandidaatti Seppo Tapio Loimio ja hallintopäällikkö, hallintotieteiden maisteri Markku Veikko Tapani Uusitalo;

Turun konttori:

valvojat kansleri Jaakko Ilmari Nousiainen ja kansliapäällikkö Paavo Arne Sakari Heinonen sekä varamies Turun kauppakamarin asiamies, varatuomari Jari Eerik Lähteenmäki.

Pankkivaltuusto

Pankkivaltuutettuina toimivat vuoden 1995 alkaessa seuraavat eduskunnan valitsijamiesten valitsemat henkilöt:

Mäki-Hakola, Pentti, diplomi-insinööri
Ranta, Jussi, insinööri
Väyrynen, Paavo, valtiotieteen tohtori
Ala-Nissilä, Olavi, kauppatieteiden maisteri
Hämäläinen, Tuulikki, ekonomi
Seppänen, Esko, kauppatieteiden kandidaatti
Miettinen, Mauri, maaherra
Donner, Jörn, filosofian maisteri
Renko, Tellervo, filosofian maisteri.

Näistä kolme ensin mainittua muodostivat suppean pankkivaltuuston.

Puheenjohtajana toimi pankkivaltuutettu Pentti Mäki-Hakola ja varapuheenjohtajana pankkivaltuutettu Jussi Ranta.

Maaliskuussa toimitettujen valtiollisten vaalien jälkeen eduskunta valitsi yksimielisesti 5. huhtikuuta pankkivaltuutetuiksi seuraavat henkilöt:

Puhakka, Matti, maakuntajohtaja
Hämäläinen, Tuulikki, ekonomi
Koskinen, Johannes, varatuomari
Seppänen, Esko, kauppatieteiden kandidaatti
Ala-Nissilä, Olavi, kauppatieteiden maisteri
Vanhanen, Matti, valtiotieteen maisteri
Väyrynen, Paavo, valtiotieteen tohtori
Niinistö, Sauli, varatuomari
Sasi, Kimmo, varatuomari.

Suppeampaan pankkivaltuustoon määrättiin kuulumaan Matti Puhakka, Olavi Ala-Nissilä ja Sauli Niinistö.

Huhtikuun 5. päivänä pitämässään kokouksessa pankkivaltuutetut päättivät valita puheenjohtajaksi Sauli Niinistön ja varapuheenjohtajaksi Matti Puhakan sekä ottaa sihteerikseen *Heikki T. Hämäläisen*.

Eduskunta myönsi vapautuksen eduskunnan pankkivaltuuston jäsenyydestä 21.4. Sauli Niinistölle valtioneuvoston jäseneksi nimittämisen johdosta ja 25.4. pyynnöstä Matti Vanhaselle sekä Paavo Väyrykselle.

Huhtikuun 28. päivänä eduskunta toimitti pankkivaltuutettujen täydennysvaalin, jossa tulivat valituksi seuraavat henkilöt: valtiotieteen maisteri *Ilkka Kanerva* Sauli Niinistön sijaan, yhteiskuntatieteiden maisteri *Mauri Pekkarinen* Matti Vanhasen sijaan ja varatuomari *Anneli*

Jäätteenmäki Paavo Väyrysen sijaan. *Ilkka Kanerva* määrättiin kuulumaan suppeampaan pankkivaltuustoon ja *Mauri Pekkarinen* ja *Anneli Jäätteenmäki* määrättiin mainitussa järjestyksessä toimimaan suppeampaan pankkivaltuustoon aiemmin määrätyn *Olavi Ala-Nissilän* varamiehinä.

Huhtikuun 28. päivänä pitämässään kokouksessa pankkivaltuutetut valitsivat puheenjohtajakseen *Ilkka Kanervan* vapautuksen saaneen *Sauli Niinistön* sijaan.

Tilintarkastajat

Eduskunta toimitti 5. huhtikuuta Suomen Pankin tilintarkastajien ja heidän varajäsentensä vaalin ja valitsi tilintarkastajiksi vuoden 1995 tilejä tarkastamaan seuraavat henkilöt:

Alho, Arja, valtiotieteen kandidaatti
Polvi, Iivo, hallintotieteiden maisteri
Heikkinen, Kauko, verojohtaja
Leppänen, Johannes, agrologi
Tiuri, Martti, professori.

Tilintarkastajien varajäsenet:

Mikkola, Jukka, varatuomari
Saarinen, Matti, sosionomi
Koski, Markku, maanviljelijä
Saario, Väinö, toimitusjohtaja
Kantalainen, Kari, hallintotieteiden maisteri.

Arja Alholle myönnettiin pyynnöstä 28. huhtikuuta vapautus tilintarkastajan tehtävästä ja hänen tilalleen valittiin varatilintarkastaja Matti Saarinen. Varatilintarkastajaksi Saarisen tilalle valittiin pastori *Jorma Kukkonen*.

Tilintarkastajat valitsivat 9. kesäkuuta puheenjohtajakseen verojohtaja Kauko Heikkisen ja ottivat sihteerikseen professori *Kalervo Virtasen*.

Eduskunnan päätöksellä 8. syyskuuta myönnettiin ero varatilintarkastaja Jukka Mikkolalle ja 15. syyskuuta tehdyllä päätöksellä valittiin Mikkolan tilalle varatilintarkastajaksi valtiotieteen maisteri *Leena Luhtanen*.

RAHOITUSTARKASTUS

Lokakuun 1. päivänä 1993 voimaan tulleen rahoitustarkastuslain (503/93) mukaan pankkivaltuustolla on Suomen Pankin yhteydessä toimivassa rahoitustarkastuksessa vain hallintoon kuuluvia tehtäviä. Suomen Pankin johtokunnan päätösvalta rajoittuu — rahoitustarkastuksen johtokunnassa olevaa johtokunnan jäsentä lukuun ottamatta — myös pelkästään resurssihallintoon.

Pankkivaltuusto toistaa sen, mitä se totesi kertomuksessaan vuodelta 1994 rahoitustarkastuslakiin ja siihen liittyvään lainsäädäntöön tarvittavista muutoksista, jotta rahoitustarkastuksen toiminnan ja hallinnon valvontaan liittyvät ongelmat sekä pankkivaltuuston ja Suomen Pankin tilintarkastajien asema rahoitustarkastuksen suhteen saataisiin selkeytyksi. Pankkivaltuusto kiirehtii asiaan liittyviä välttämättömiä lainsäädännön muutoksia.

Pankkivaltuusto käsitteli kertomusvuoden aikana rahoitustarkastukseen liittyviä asioita seuraavasti:

— Kokouksessaan 31. toukokuuta pankkivaltuusto päätti myöntää eron rahoitustarkastuksen johtokunnan varajäsenelle, Suomen Pankin johtokunnan neuvonantajalle *Peter Nybergille* 31.5.1995 lukien ja nimittää rahoitustarkastuk-

sen johtokunnan varajäseneksi 1.6.1995 alkaen osastopäällikkö *Kaarlo V. Jännärin* 30.9.1996 päättyvän toimikauden loppuun.

— Kokouksessaan 23. elokuuta pankkivaltuusto merkitsi tiedoksi ja toimitti edelleen valtioneuvostolle rahoitustarkastuksen johtajan *Jorma Arangon* samana päivänä päivätyn eronpyynnön, jossa Aranko pyytää eroa rahoitustarkastuksen johtajan virasta 1.2.1996 lukien.

— Kokouksessaan 19. lokakuuta pankkivaltuusto sai katsauksen rahoitusmarkkinoiden sääntelyn ja valvonnan kehityssuuntiin eräissä maissa, rahoitustarkastuksen sisäisiin kehittämisprojekteihin ja vaihtoehtoihin rahoitustarkastuksen kehittämismalleihin.

Pankkivaltuusto toteaa, että eduskunnan talousvaliokunta on mietinnössään (13/1995 vp) eduskunnan pankkivaltuuston kertomuksesta 1994 todennut seuraavaa: ”Valiokunta yhtyy siihen, mitä pankkivaltuusto lausuu lähinnä rahoitustarkastuksen sisäisistä asioista. Valiokunta pitää tärkeänä, että rahoitustarkastuksella on myös riittävät voimavarat ja toimivaltuudet varsinaisen tehtävän toteuttamiseen rahoitusmarkkinoiden ja niillä toimivien valvontaan yleisen luottamuksen palauttamiseksi rahoitusmarkkinoilla.”

Helsingissä 26. päivänä maaliskuuta 1996

ILKKA KANERVA

**MATTI PUHAKKA
 TUULIKKI HÄMÄLÄINEN
 ANNELI JÄÄTTEENMÄKI
 MAURI PEKKARINEN**

**OLAVI ALA-NISSILÄ
 ESKO SEPPÄNEN
 JOHANNES KOSKINEN
 KIMMO SASI**

Heikki T. Hämäläinen